

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. VII. Deum vocare eos, qui teneræ sunt ætatis, vt in sanctitate quam in Baptismo & confirmatione accipiunt, perficiant & crescant: & quanta perfectio illis commendetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

Nolle veni-
alia vitare
aut consili-
um amplecti
malum est.

d r. Thef. s
19.

c Eccl. 19. 1.

l. 2. q. 186.
a. 7.

illam non amittam : Alter actus esset, si diceres : quandoquidem, vt ad
cœlu mperueniam, satis mihi est ipsa præcepta seruare : nolo vllum ex con-
silijs amplecti, nec DEVM ea perfectione diligere, quam ipsum exigit præ-
ceptum. Hic actus omni dubio procul inordinatus est, ac vitiosus : nec po-
test bonum finem sibi propositum habere : ocludit enim portam Spiritus
S. inspirationi, ad consiliorum obseruantiam impellenti : ac propterea vo-
ta contra ea edita non obligant : quale esset votum, nunquam dandi Elees-
mosynam. & propterea hortatur Apostolus : d *Spiritum nolite extinguere* :
suffocando scilicet bona desideria, quæ ipse inspirat ; aut obicem ponendo,
ne illa inspiret. Deinde iste actus periculosus est valdè, præbetque occasio-
nem non implendi ipsa præcepta : deserente scilicet ipso Domino eum, qui
ipsius consilijs hac ratione resistit. In quem sensu dixit Ecclesiast. rus : *e qui
spernit modica, paulatim decidet* ; scilicet in maioribus, & Sancti dicunt, eum
qui statuit non progredi, hoc ipso retrocedere ; & vbi sistit, ibi deficere, &
quasi in luto hæsitare. Nam, licet non tenearis ipsam perfectionem habere,
teneris tamen eam non despiciere, aut repellere. tunc autem eam despicias,
quando animo deliberato statuis, te nolle eam habere ; & impedimenta po-
nere ad eam repellendam. Quemadmodum ait S. Thomas : Religiosos, quos
Instituti sui leges ad culpam non obligant, grauitè peccaturos, si eas con-
temnant, statuentes nolle eas seruare.

CAPVT. VII.

DEVM VOCARE EOS, QUI TENERAE
sunt ætatis, in vt sanctitate, quam in Baptismo & Confir-
matione accipiunt, proficiant, & crescant : &
quanta perfectio illis commen-
detur.

s. Thom. 3. p.
q. 68. a. 4. &
q. 72. a. 3. ad
2.

Vide Suarez
ibi. disp. 35.
sect. 2.

a Mat. 20. 1.
Homil. 19.
in Euang.
b Psa. 46. 6.

QVOD Ecclesia in more habet, Baptismum conferendi infan-
tibus ante vsu m rationis ; Confirmationem verò cum iam illum
habent, inuitat nos vt ingens Christi D. N. desiderium declare-
mus, quo ille tenetur, vocandi homines à teneris annis, ad ipsi
cum perfectione seruiendum. Propterea enim voluit, se compa-
rare cum sollicito patrefamilias, qui a exiit primo mane conducere operarios in
in vineam suam : desiderās : (quemadmodu m ait S. Gregorius) omnes homines
à primo mane vitæ suæ incipere, bonam eã ducere proueniens & b adiuuans
eos, vt dixit Dauid, mane diluculo, & ipso primo tempore, quo lux diei incipit

illis

illis illucescere. Tantumque fuit hoc eius desiderium, primo mane eos vocandi: vt, quod ex parte ipsius erat, operam dederit, eodem fauore homines prosequi, quo persecutus est Angelos: ita scilicet dandò illis naturam simul & gratiam, vt idem omninò momentum principium esset vitæ; & sanctitatis. Id enim fecit in paradiso erga primum hominem, eo animi decreto; vt, si is in gratia & iustitia originali, quam acceperat, persisteret, omnes eius posterì eandem essent habituri. Nec postquam ille peccato suo naturam infecerat, oblitus fuit ipse Dominus copiosæ suæ misericordiæ, quæ ex singulari priuilegio vsus fuit erga Virginem sacratissimam: quam in primo conceptionis suæ instanti sanctificauit, vt esset electa vt Sol, in quo nulla vnquã fuit obscuritas. Ex speciali quoque fauore c *sanctificare* voluit adhuc in maternis vteris manentes, insignes duos Prophetas *Jeremiam* in lege antiqua, & *Baptistam* in noua. Præter quos duos casus, ex ordinaria lege omnes homines nascuntur peccatores. Sed quamuis potuisset D.N. omnium iustificationem differre, donec ipsi ad ætatem discretionis peruenirent, & ad illam se præparent: voluit ex infinita sua charitate constituere Sacramenta, quibus in ipsa infantia iustificarentur: quod nunc facit baptismus, muniendo (vt ait S. Dionysius) & armando eos gratia & virtutibus supernaturalibus, vt ab ipsa infantia inciperent esse sancti, & ipsæ virtutes ita herent illis connaturales, vt esset illis facilè postea in eis perseverare. Habet verò aliam valdè singularem prouidentiam ad eos, noua uocatione primo mane vocandos: quando scilicet rationis vsus primùm incipit affulgere: præueniens eos cælestibus suis illustrationibus, vt naturali lumine fideq; infusa, quam habent, vtentes; pergant in innocentia & sanctitate, quam acceperunt. Deus. n. D. N. (vt S. Ioannes ait) est *lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*. Et quoniam primus proprius hominis ingressus est per vsum rationis: tunc denuò illum illuminat, volens illum iuari & corroborari altero Sacramento, quod est Cõfirmationis: vt, felici pede in mundum ingressus, fugiat malum, & sequatur bonum, quod illi cum auxilijs, quæ ad id in eo conceduntur, innotescit.

§. 1. *Rationes diuinæ huius prouidentie.*

AD duos ordines reducere licet causas & motiua diuinæ huius prouidentie. quædam enim se habent ex parte charitatis ipsius DEI, cupientis perficere opus, quod in infantibus, quos in filios suos & milites accepit, inchoauit; ne excelsam ad eò dignitatem amittant, primoque congressu victi cadant: aliæ sunt ex parte ipsorummet infantium, ob periculum cui exponuntur statim atque ad rationis vsum perueniunt; nisi talibus auxilijs præueniantur.

NA mprimùm, quis non admiretur amorè, quo Christus D. N. paruulos

Infantes
baptizandi

S. Aug. 1. d
civ Dei c. 9
S. Tho. 1. p.
q. 62. a. 3. c.
q. 95. a. 1.

c Jerem. 1. 5

d Luc. 1. 15

s. 2. de Eccl:
Hierach.
S. Thom 3.
p. q. 53. a. 6.

Pueri con-
firmandi.

c Ioan. 1. 9.

Marc. 10. 13.
uc 13. 15.
Matt. 19. 13.

Christus
parulis de-
lectatur.

2

Pro. 22. 6

Num. 20.
2. 52.
Leuita ab
infantia
numerati.
d Ioel 2. 2.

Matt. 9. 17

3

Iob. 20. 31
Lib. 15. Mo-
ral. c. 5.
Adolescen-
tia neglecta
induratur.
g Gen. 8. 21.

prosequeretur; & que dixit, ac fecit cū eis: *offerēbāt* (inquit S. Marc.) *illi par-
uulos, ut iūgeret illos. discipuli autē cōminabantur offerētibus, ut eos remouerēt:*
ipse autē *Iesus indignē tulit, q̄ discipuli faciebāt, & ait illis: sinite, paruulos venire
ad me, & ne prohibueritis eos: talis est n. regnū Dei. Et cōplexans eos, & imponens
manus super illos, benedicebat eos.* quo facto aperire voluit, quāto pere cum par-
uulis & innocētibus infantibus delectaretur; quantoque desiderio teneretur
eisdem in sua viscera immittendū, & potenti sua manu adiuuandū: ut
sancti essent; replens illos cōlestibus suis benedictionibus, ut in omnibus
virtutibus crescentes ad cōlorum regnum peruenirent.

NOUIT benē hic Dominus, recētia vasa diu retinere odorem, & saporem
primi liquoris, quē receperūt: ac propterea vult, infantes baptizari & cōfir-
mari; ut in noua animarū eorū vasa, gratiæ ac virtutū liquorē infundat; ad-
iuuetq; eorundē Sacramentorū subsidio, ut eos cōseruet. Nā ut Salomō di-
xit: *b adolescens iuxta viā suā, etiā cū senuerit, non recedet ab ea.* Huius etiā figura
fuit, q̄ cū Deo iussisset, *c numerari omnē summā filiorū Israel, voluit ex vndecim
tribubus numerari a viginti annis & supra, qui possent ad bella procedere:* ex tri-
bu autē Leui, qui diuino cultui in tēplo erāt dedicati, voluit numerari *ab vno
mense & supra:* ut intelligeretur, q̄ ab ipsa infantia eos in suos accipiebat, &
ut eū vitæ modū tūc inciperēt, quē ad finē vsq; vitæ essent habituri. Eodem
quoq; spectat promissio ipsius Dei, q̄ in Euāgelica lege *d essunderet spiritum
suū* qui per hęc Sacramēta cōmunicatur *super omnem carnem, nō solū super
senes, sed etiā super iuuenes:* implēs vasa carnis tāta copia gratiæ, ut ab ipsa infā-
tia vsq; ad senectutē in ea perleuerarēt. Cū itaq; iuxta ipsi Saluatoris nostri
sententiā, *e vinū nouū in vtres novos sit mittēdū, ut in eis cōseruetur:* plurimū re-
fert, vinū dilectionis Dei, q̄ legis nouæ est pprium, mitti in vtres novos in-
fātū & paruulorū, priusq; saporē aut odorē prauorū aliorū liquorū accipiāt.

QVĪD verò dicā de Sathanæ calliditate, qui etsi dormire videatur toto
tēpore, quo baptizatus infans vsq; rationis caret: cū primū tamē is incipit
apparere, accedit ad oppugnādū per se, & per nequā suos ministros, impro-
bos sc. socios: ut hęc vasa frangere conetur in tenera illa ætate per culpā ali-
quā lethalē: ut gratiæ liquor, & charitatis vinū, q̄ continebant, effundatur,
& hoc tanto subsidio destituti sensim in grauiora alia peccata præcipitetur,
perseuerantes, & in peius proficientes vsq; ad senectā & mortē, iuxta dictū
cuiusdā amici Iob: *ossa impiū implebuntur vitis adolescentiæ eius, & cū eo in pul-
uere dormit, nec gratis ossa nominauit: nā (vt S. Greg. aduertit) caro, eō quod
sit mollis, & humida, & in exteriori corporis parte posita, facillē cōmodum
aut detrimentū sentit ex eō quod tangit: ossa verò eō quod sint duriora, &
ficca, carnibusq; ipsi opera tardiū malum aut bonū recipiūt: sed postquā
receperint, difficilius dimittunt.* In hūc ergo modū, *g adolescentes instar sunt*

carnis

carnis mollis, *in malū ab adolescentia sua proni*: qui vt facile vitiorum vulnera accipiunt, ita ab eis dē facile curantur. & (quemadmodum ait S. Basilius) infirmis mollis ceræ facile possunt viua virtutum imagine obfignari, quod si in deprauatis moribus ad tēpus aliquod progrediantur, ex carne fiunt ossa: indurescunt. n. in illis, & sensim vsq; ad ipsas medullas replētur peccatis valde internis; adeoq; radicatis, vt cum ipsis dormiāt in sepulchro. Nec ibi quidē illorum finis. cū. n. sint anime, quæ æterna est, sōnus cum ipsa descēdūt in infernum: q̄ fuit votū dæmonis ac desiderium: hac via cōtēdētis Ecclesiā & Christianā rempub. labefactare, vt dō ad id impiorum parentum opera: de quibus dicere licet illud Psalmi *h immolauerūt filios suos, & filias suas dæmoniis*. quemadmodum. n. crudelissimi Idololatæ filios suos iugulabant, & super aras torrebant, offerentes illos idolis in sacrificio: Ita hi occasione sunt filijs suis, vt à pueritia dedicēt se dæmonibus, cupiditatum igne inflāmari. quorū supplicium prædixit Ieremias, cū Dei mādato *egressus est ad vallem filii Ennō* in qua horrendum illud sacrificium fiebat: *accepit enim lagūculā siguli testē à senioribus populi & à senioribus Sacerdotū, & cōtrivit lagūculā in oculis eorū, monēs eo factō illos, quod Deus contereret populū illū, & ciuitatem illā, sicut cōteritur vas siguli, quod non potest vltra instaurari.* idque propterea ipsis euenturum, quod filijs suis causā fuissent, vt in grauiā aded scelera laborentur.

Quid itaq; faciat celestis Pater, cum paruulos istos qui per Baptismum eius sunt filij, viderit in tātis periculis cōstitutos? si viderit *h Draconem stantem ante mulierem* (quæ significabat Ecclesiā) *quæ erat paritura: vt cū peperisset filiū eius deuoraret*: quid in quā faciet, nisi in eius subsidium & protectionem mittere *S. Michaelē, eiusq; angelos, vt rapiāt filiū eius ad DEVM & ad thronum eius*: nam *in pusillis præcipuē, Angelos* designat custodes; & ministris Ecclesiæ suæ committit, vt eos etiā defendāt: qui statim natum per Baptismum, Confirmatione corroborat, & nōnunquā ex gratia singulari efficaciter vocat ad suum obsequium, priusquā *malitia mutet intellectum & cor illius* ita vt de illo dici possit. *kosse eius implebuntur virtutibus, quas didicit in adolescentia sua & cū eo in puluere & sepulchro dormient.* perdurābunt enim cum eo vsque ad mortem, k & *sequentur illum* etiam vsque ad cælum.

IMPONAMVS finem memorabili illa Ieremiæ sentētia, *bonū est viro, cum portauerit iugū ab adolescentia sua.* quomodo. n. bonum nō esset ab ipsa infātia, Euāgelicę legis iugum portare, q̄ imponitur in Baptismo cum in se cōtineat omnia genera bonorū, vtile, delectabile, & honestū? qd est anime & corpori magis vtile? qd spiritui, & ipsimet carni magis delectabile? aut magis honestū aut sāctū toti homini interiori & exteriori q̄ ab ipsa pueritia sua hoc iugū portare? Et qnā maior felicitas esse potest, q̄ in hoc imitari virū omnium vitiorū, q̄ à primo luę cōceptionis instātū fuit vir, & & tulit hoc iugū, of-

Reg. 15. Fusi.
Platus lib.
3. c. 33.

Pf. 105. 37
Parentes
rudes in
filios.
Ier. 9. 1. 10.

4.
k Apo. 12. 7.

i Mat. 18. 10

k Iob. 10. 11

k Apo 14. 13

5.
I Thre. 3. 27.

Bonum iugum Christi
ab adolescentia.

feres se ad illud portandū vsq; ad mortē: & postquam in porticu Bethlehē natus est, die octauo voluit circumcidi, imponens sibi incomportabile legis antiquæ iugum: vt illi cum honore finem imponeret; nos verò exemplo suo permoueret, ad suauitatem ipsius iugum à teneris annis portandum: sic enim multò suauius nobis futurum siquidem onus à tenera ætate portatum, ipsa illud portandi consuetudine redditur multò leuius.

§. 2. *Quod adolescens debeat se leuare super se, vt perfectus euadat.*

a Thro. 3. 28

Leuare super se.

VENIAMVS nunc ad illa perfectionis exercitia declaranda, quæ sunt propria adolescentum: quæ expressit ipse Ieremias, cū de eo, qui iugum portat ab adolescentia sua ait: *sedebit solitarius & tacebit: quia leuauit super se, ponet in puluere os suū, si forte sit spes dabit percutienti se maxillā saturabitur opprobriis.* Hæc regula est sanctitatis, quã adolescentēs vsq; ad ipsam senectutem seruare debet: accipientes pro principio & fine, quod Propheta vocat: *leuare super se.* Quod efficitur vocatio diuina præclaris quatuor modis.

1. Obedientia

b Mat. 6. 10.

c Luc. 10. 16. d i Reg. 3. 4.

2. Senectus morum Sermon. 1. in die Aposto. Petri & Pauli.

c Isa. 65. 0. Puer centum annorum.

a Sap. 4. 0.

3 Tob. 1. 4.

PRI-MVS est **O**BEDIENTIÆ perfectæ: cuius iugum, si ab adolescentia sumatur, ceruicem domat *iudicii* proprii: & propria *voluntatis*; efficitq; vt spiritus super vtrumq; ascendens, eos calcet ac proculcet; faciatq; obedire, & subijcere se Deo, modo quodã plus quã humano: ita vt: quemadmodum ipse Saluator docuit) homo adhuc viuens *b in terra*, eleuet se, *ad voluntatem* diuinã exequendã cū ea excellẽtia & perfectione, qua, qui sūt in cælo eã exequuntur. & eodẽ modo efficit vt parētib; obediant, Pædagogis, Magistris, ceterisq; Prælati, & superioribus: eleuãs spiritū, vt eos nō tanquã homines intueatur, sed tanquã Dei locū tenētes: qui de eis dixit: *c qui vos audit, me audit.* Et cū cepit agere cū d *Samuele* puero, quater eū *vocauit* voce valdẽ simili voci Magistri & Prælati eius Heli, vt intelligeret in posterū: vocẽ, quæ videtur esse Prælati esse vocẽ Dei; & vt tali obediẽdū esse. quẽ admodū c. 9. Fusi⁹ dicitur.

HINC oritur *secundus modus*, quo se adolescens eleuat super se vt sit inquam, plus quã adolescens; non ætate, sed sanctitate ita vt cū sit ætate puer, sit virtute vir & sentiens in se (vt ait S. Bern.) iuuenilis ætatis æstus, accendat ad grauitatem moresque seniorum. abijciens scilicet quod erat; & assumens quod non erat, per virtutem diuinæ vocationis ipsum præuenientis, & ad id adiuuantis. Nam quemadmodū dæmon habet aliquos ætate quidem senes, sed moribus iuuenes: de quibus dicit Isaias, quod *e peccator centum annorum maledictus erit*: ita **D**EVS Dominus noster vult multos habere: qui, cū ætate sint pueri, sint moribus senes. Propterea enim dixit Sapiens *fatatam senectutis esse vitam immaculatam*, qua adolescens affurgit ad opera & exercitia gloriosiora, quã atas & vires eius exigunt. sicut de S. Tobia dicitur, quod *g cum esset iunior omnibus in tribu sua, nihil tamen puerile gessit in opere*: quia in omnibus se virum ostendebat perfectum. Omitto

extraordinaria Dei erga aliquos prauæ ætatis studia, quos super se ipsos ad officia senum eleuauit: quales fuerunt Samuel, Ieremias, Daniel, & S. Iohannes Baptista, alijque multi Sancti: qui à tenera ætate tales esse cœperunt, magnis præuenti benedictionibus dulcedinis. Nec desunt nunc, qui illos imitentur: cum videamus innumeris iuuenes in statibus Religiosis, qui eleuant se ipsos super se ad senum perfectionem, adhibito studio *mortificationis*: cuius finis est, hominem ita supra se eleuare, vt seipso, suisque affectibus superior euadat: abnegans quod ex deprauata sua natura habet, vt incipiat esse vir alius, & plus quam homo per gratiam.

Ex hoc sequitur *tertius modus* se eleuandi quotidie super se, addendo scilicet aliquid virtutis in hoc die supra id, quod in proximo habebat: ita vt, quemadmodum quotidie crescens ætate, diem vnum alteri adijcit; sic in virtutibus crescat, nouum adijciens augmentum supra id, quod antea comparauerat: quemadmodum de Salvatore nostro dicitur, quod *h proficiebat sapientia, & ætate, & gratia apud Deum & homines*. Nam prout ætate crescebat, ita præbebat indicia crescendi in sapientia & sanctitate, quibus tamen semper erat plenus: vt exemplo suo nos doceret, quos in tenera ætate vocat. quod quemadmodum corpus quotidie crescit & ascendit super id, quod prius habebat; ita par sit, spiritum crescere, seque supra se ipsum eleuare, & multò amplius quam ante esset: dando operam, sicut Apostolus dicebat, vt, *iqua retro sunt obliuiscatur, ad ea vero, qua sunt priora, extendat seipsum*: (quasi sese erigens, & extremis pedum digitis innitens, suam staturam longiorem faciat, vt aliquid apprehendat, ad quod in altiori loco constitutum, nisi ita se attolleret, non posset attingere) nouos semper perfectionis gradus acquirendo, supra eos, quos prius habebat. *k disponens* (vt ait Dauid) *ascensiones nouas in corde suo; vt, dante legislatore benedictionem, eat de virtute in virtutem: donec videat Deum Deorum in Sion*.

Ad hoc autem confert multum *quartus modus*, se leuandi super se: quem diuina gratia in oratione largitur. quæ oratio (teste S. Iohanne Damasceno) est ascensus quidam spiritus in Deum: cuius virtute ascendit orans supra seipsum, & super omnia creata: eleuando suam memoriam, intellectum, & voluntatem, vt fixæ eas in Deo collocet. Ex quo prouenit, vt sese eleuet supra id totum, quod caro est, viuaturque tanquam spiritus; qui etiam sese leuat supra naturam hominis, vt vitam ducat Angeli. siquidem in terra id ipse facit, quod Angeli in cælo. Qui ascensus alis fit, quas postea indicabimus. Refert verò plurimum, quemadmodum in ætate tenera discitur loqui, & agere cum hominibus: ita sensim discere, loqui & conuersari cum Deo: cuius aures attendunt ad orationes infantum: eò quòd sint innocentes, humiles, & mites: ideoque orantibus magna consuevit beneficia largiri, quæ-

*Mortifica-
tio.*

*3.
Profectus
spiritus.*

*h Luc. 2. 52.
Simile quid
dicitur de
Samuele,
1. Reg. 2. 26.*

i Phil. 3. 14.

k Psal. 83. 6.

*4.
Lib. 1. de
Fide c. 14.
Oratio.*

*Maxime
infantum.
1 Gen. 2. 17.*

admodum exaudiuit vocem pueri *Ismaelis*, qui siti premebatur: inquit enim iu-
um *Angelum*, qui de aqua ei prospiceret: hoc facto significans, quantum ipse
desideret, sitim puerorum extinguere, eorumque bona desideria implere.

§. 3. *Septem virtutes, per quas adolescenti sit ad hanc perfe-
ctionem ascendendum.*

VT perueniat adolescens ad sublimem aded prædictam perfectionem,
ascendendum ei est per gradus septem virtutum, quas *Jeremias* a *sef-*
sionem, solitudinem, silentium, humilitatem vsq; ad *puluerem, spem cum timore,*
mansuetudinem in flagellis, & patientiam in opprobriis appellat, quas tamen
non assequetur perfectè, nisi *leuet se super se.*

PRIMA virtus est QUIES siue sessio corporis, quam efficit ille b *spiritus*, quæ
S. Petrus *quietum, modestum, & in conspectu Dei locupletem* appellat, & homi-
nibus placentem, quemq; Propheta verbo illo *sedebit* expressit: quod signi-
ficaret: quamuis adolescentes soleant naturâ esse inquieti, mutabiles, in cõ-
stantes, & facillè se ad varia effundere, à passionum suarum impetu deductos,
vt sensuum suorum curiositatem foueant: gratiam tamen diuinæ vocationis ip-
sos eleuare supra se, quietosq; reddere, tranquillos, stabiles, constantes, &
recollektioni addictos: vt ad Magistrorum suorum pedes sedentes, ab eis do-
ceantur, & ad Christi pedes, internam in oratione doctrinâ eius percipiant:
exequentes Apostoli consiliû, dicentis: *rogamus vos fratres, vt operam detis,*
vt quieti sitis, & vestrâ negotium agatis. quodnam autem magis proprium a-
dolescentum negotium est, quam seiplos supra se eleuantes, iuueniles suas
propensiones & impetus mortificare, animasq; suas virtutibus exornare?
In hoc tam proprium negotium suum debent magna cum quiete incumbere:
non tantû faciendi reliqua, quæ huius comparatione tanquam aliena
sunt habenda. Et quemadmodum inquietum & impatiens animal cum pri-
mum ei iugum imponitur, conquiescit; & *navis* in turbato mari, anchora iac-
ta firmatur: Ita (ait S. Gregorius) cor inquietum & tumultuosum conqui-
escit, suscepto iugo *obediencie*, iactaque anchora *timoris Dei*, & pœnæ: de
quo dixit *Jeremias*: *d solus sedebam, quoniam comminatione replesti me.*

Ex hac quiete, siue sessione ascenditur ad secundum gradum, scilicet
SOLITUDINEM, quæ à mala societate se subtrahit, eamque repellit. Sed
quemadmodum duplex est praua hæc societas: altera exterior, hominum
scilicet ad malè faciendum inuitantium, interior altera, prauarum cogita-
tionum & affectionum corda ipsa perturbantium: Ita duplex est bona so-
litudinis: altera *corporis* exterior, altera *spiritus* interna; & vtramque meritò
amplectetur adolescens: fugiens quemcunque hominem impediens &
auertentem ipsum à portando iugo, cui se subdidit: etiamsi pater sit, fra-
ter, aut amicus rã sibi necessarius, atque est pes proprius, aut manus: debet

enim

a *Thren.* 3.
28.

I.
b *1. Petr.* 3. 4
Quiet.

c *1. Thess.* 4.
11.

*Obedientia
& timor
Dei faciunt
quiescere.
Lib. 16. Mo-
ral. c. 27.*

d *Jerem.* 5.
17.

2.
*Solitudo
duplex.*

I.
*Corporis.
Amalis so-
cij.*

enim illos deserere; & si scandalo ipsi sunt, amputare: prætat enim solū vi-
uere, quā cum huiusmodi socijs; & solum ascendere in cælum, quā cū
eis in infernum descendere. Quamobrem DEVS zelum e Sare approbavit,
separans filium suum Isaac à societate Ismaelis, filij quidem Abrahami, sed ex
Agar Ægyptia: eò quòd vidisset Ismaelem cum Isaac ludentem, pueriliter qui-
dem; sed quòd in eo lusu (vt ait S. Hieronymus) Ismael infereret idolula ali-
qua, & alia minus decèria: timuit ne Isaac puerulo aliquid ex malis illis mo-
ribus adhæresceret. Præter hæc autem interdum meritò eligeret adolescēs et-
iam corporis solitudinem, *intrans* (vt dixit Saluator noster) *in cubiculum su-
um, vt clauso ostio, cælestem Patrem suum oret in abscondito*, ac de rebus æternis
meditetur. Rarò enim oratio iustum leuat super se, nisi secreta illa sit, & se-
orsim ab alijs. Non se *g transfiguratur Christus, nisi in monte, & seorsim*: nec Iacob
regnum Dei videt, nisi in solitudine. ac propterea locum illum appellauit *h
domum Dei, & portā Cæli*. Sed, vt hæc corporis solitudo vtilitatem afferat, ne-
cesse est, etiā spiritum solū esse: nec admittere cogitationū & curarū huius se-
culi societate: In hac enim spirituali solitudine DEVS loquitur ad cor. O san-
cta anima (ait S. Bernard.) sola esto, vt soli omniū serues te ipsam, quem ex om-
nibus tibi elegisti. fuge publicum, fuge & ipsos domesticos: secede ab ami-
cis & intimis; etiā ab illo, qui tibi ministrat. an nescis, te verecundum habere
sponsū; & qui nequaquā suā velit tibi indulgere præsentia, præsentibus ce-
teris: secede ergò, sed mente, nō corpore; sed intentione, sed deuotione, sed
spiritu: quanquā & corpore interdum nō ociosè te separas cupiens soli Deo
placere: cū solo agere; nec tunc admittere aliquē alium, qui à iucunda cum eo
familiaritate te separet. Quod si feceris, nunquā eris melius associat⁹, quā
cum hoc modo solus eris: Habebis enim dulcium cogitationum & affectu-
um optimum comitatum: quos præsentia suā Dominus ipse largitur, officii-
um obiens comitis, & ad consolandum & animandum eum, qui solus est.

Ex hoc gradu ascenditur ad tertium, qui est SILENTII: quo lingua
frenatur, ne verbum aliquod contra Dei legem loquatur: cuius iugum non
potest cum mala lingua habere consortium, de eo enim dixit Ecclesiasti-
cus: *i Beatus qui tectus est à lingua nequam, & qui non attraxit iugum illius, & in
vinculus eius non est ligatus: iugū enim illius, iugum ferreum est: & vinculum illius,
vinculum æreum est*. Et quoniam adeò est graue, non permittit eleuari caput,
nec se eleuare super se, vt Christum imitetur. Sed præter hæc debet etiam a-
dolescens perfectius aliud silentium amplecti, quod refrenat verba nimia,
etiam de rebus bonis: vt monitis acquiescat eiuldem Ecclesiastici dicentis:
*k audet acens, & loquere in tua causa vix & quasi coactus; moderando tua
verba tribus circumstantijs valdè strictè: in propria scilicet causa, vbi id
necessitas exigit; & tunc breuissimè. & si fueris interrogatus de re quāpiam,*

expecta,

e Genes. 21. 9.

De Tradition. hebrai
in Genes. &
Lyra, ibid.

f Matt. 6. 6.
Subindo ab
omnibus.

Osea 2. 14.
Ducam eā
in solitudi-
nem, & lo-
quar ad cor
eius.

g Matt. 17. 2
h Gen. 23. 17
Serm. 70. in
Cantic.

cc

2.

cc
Spiritus, à
vanis cogi-
tationibus.

cc

cc

cc

3.

Silentium.
i Eccles. 28.

3.

A malis &
nimijs.

k Eccles. 32.
9.

Habeat ca-
put responsi-
uum.

Coll. 14. c. 9.
Tres loquē-
di circum-
stantia.

Lib. 7. Mo-
cal. c. 25.
Silentium
cordis.

4.
Humilitas.
Corporis &
Mentis.

Quadru-
plex Pulvis.

1 Gen. 3. 14.
1 Isaia. 65.
25

5.
Fiducia
eum inuore.

expecta, vt *secundo* interrogeris: vt sic appareat, quàm illibenter loquaris, quod si aliquo capitis signo poteris satisfacere, verba deuota. Hæ omnes exaggerationes indicant, quàm arctum silentium deceat teneram ætatem: hunc enim, ait Cassianus; esse primum disciplinæ Christianæ ac Religiosæ ingressum; mediumque efficacissimum, ad se eleuandum supra se. quemadmodum enim *agua* in angusto vase compressa, supra se ipsam eleuatur, in altum ascendendo: ita (ait S. Gregorius) anima, quæ silentio se stringit, supra se ascendit: crescendo in virtutibus & contemplatione rerum cælestium. Necessè tamen est exteriori linguæ silentio interius cordis silentium adiungere: imaginationis garrulitatem reprimendo; quæ, cum homo solus est, solet secum, & cum absentibus colloqui. imò interdum ipsa est effusior in loquendo, cum lingua minus loquitur; iudicatque eos, qui loquuntur; & intra se ipsam eis obloquitur, & inuehitur. Stude itaque, vt spiritus tuus tēpore recollectionis, si non potest ita solus esse, vt importunas imaginationes socias non habeat, saltem obsurdescat, & obmutescat, non præbendo illis aures, nec illas curando, aut similia earum colloquia fouendo: sed attende solùm, vt Deum audias, & colloquaris cum eo.

VT autem spiritus HUMILITATIS appareat, quem in his exercitijs debet adolescens seruare, addit Ieremias: *ponet in puluere os suum*. quasi diceret, sedebit non in throno alto, sed in puluere, quo obturabit os suum, ipsum infigendo terræ; seque supra se ipsum eleuabit, non arroganter, quasi multum sibi tribuens; sed demissè, vt qui cor suum in cælo habens, os ponat in terram, reuerenter se prosternens etiam vsq; ad illam osculandam: multò verò magis *spiritus* oculos, eiusque os in puluere ponet, considerans ingentes *quatuor* miseras, quibus summersus est, & implicatus. in puluere scilicet, ex quo fuit initio *formatus*; & in eo in quem in sepulchro est *conuertendus*; in puluere *mutabilitatis* & in constantiæ, quam ex se ipso habet; ac denique in puluere *culpa*, quam libro suo arbitrio deuorat: cuius causâ dignus est, qui & ipse cedat in escam Serpentis, de quo dictum est. *1 terram comedes cunctis diebus vite tue*: ac propterea in *panis eius est pulvis*. quibus quatuor considerationibus solidum iacies fundamentum veræ cognitionis tui ipsius. Quamuis enim DEVS te supra id quodes attollat ad tertium vsque cælum: decet te ipsum demittere, ac descendere ad minus, quàm nunc sis, vsque ad abiectionem pulueris, & abyssum nihili, quod prius fuisti & postea eris. tunc enim erit securior exaltatio, cum huic demissioni imitetur, & coniungetur.

Ex quo prouenit, vt Spiritus hic humilitatis & demissionis FIDUCIÆ virtutem in sociam sibi asciscat, cum aliquo tamen TIMORE coniuinctam. & propterea Ieremias cum dixit: *ponet in puluere os suum*, adiecit,

si FORTE

si FORTE sit SPES. humilitas enim vera, etsi non deficiat animo, aut timida sit: nunquam tamen ita fiduciam amplectitur, vt perfectam in hac vita habeat *securitatem*. Nam quamuis misericordiam diuinam aspiciendo, magna sit confidendi occasio: aspiciendo tamen imbecillitatem nostram, magna est occasio timendi: eoque securior erit ipsa fiducia, quod magis est *cauta*. Ideo enim Sapiens dixit: *n beatus vir; qui semper est pauidus.*

CONCLVDIT tandem Propheta virtutum numerum, quem posuerat; exprimens duas illas heroicas verbis illis: *o dabit percutienti se maxillam: satirabitur opprobriis*: quasi diceret: insignis & singularis erit in quadam mansuetudine, & patientia adeo heroica: vt, si vel pater vel amicus, ipsum percutiat, & puniat, aut reprehendat ad correctionem; aut inimicus percutiat, aut male tractet ad afflictionem: non solum non viciscatur, aut indignetur; sed potius statim *p maxillam suam praebeat volenti ipsum percutere*: iuxta consilium quod in hoc genere CHRISTVS Dominus dedit. Ad cuius virtutis experimentum diximus superius: Episcopum post Confirmationem percutere maxillam Confirmati, vt memor sit mansuetudinis & patientiae, qua huiusmodi iniurias debeat in posterum ferre.

VLTERIVS autem eius perfectio merito progredietur, ita vt opprobria & ignominia cibi sint ipsi ac deliciae, quibus oblectetur: quemadmodum famelicus solet, cum cibum sumit, donec saturetur; ita vt nec ob timorem fugiat opprobria nec ob tedium illa reiiciat; aut cum rancore ferat, aut eorum inappetentiam ostendat: nec propterea quod multasint & frequenter eueniant, defatigetur: sed corde generoso ac strenuo, omnia quaecunque occurrerint, amplectatur: donec suum desiderium eis sustinendis satiet; felicem se reputans, quando illa plurima erunt: vt Salvatore suo, qui verè fuit semper plenus, & saturatus opprobrijs similiter euadat. Ne quis tamen animum abijciat, cum oculos conijcit in sublimas adeo & praeclaras excellentias in hoc & proximo capite positas: subijciemus nunc media interna & externa, quae diuina vocatio ad eas consequendas nobis offert.

(:·)

*Non secura
nisi cauta.*

n Prou. 28.

14.

6.

o Thren. 3.

30.

Patientia.

p Matt. 5. 39

7.

*Gaudium
in tribulationibus.*